

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Moss kommune

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Direktør organisasjon Are Hammervold Solvang**

Moss kommune har vært medlem av Etisk handel Norge siden 2009. Bakgrunnen for innmeldingen var etablering av prosjektet "Grønn kommune", et prosjekt med fokus på miljø og etisk handel.

Moss kommune og Rygge kommune ble slått sammen pr. 1. januar 2020. Navnet på den nye kommunen er Moss kommune.

Anskaffelsesstrategi for Moss kommune ble vedtatt av kommunestyret i 19. november 2020 og er gjeldende ut 2024. For strategiperioden gjelder følgende hovedmål: "Moss kommunes anskaffelser skal være formåls- og kostnadseffektive og fremme hensynet til miljø, arbeidsforhold, sosiale forhold og innovasjon."

Samfunnsansvar er ett av strategiens fem fokusområder. For dette fokusområdet gjelder følgende delmål: "Moss kommune skal vektlegge samfunnsansvar ved gjennomføring av anskaffelser."

I strategiperioden skal det gjennomføres tiltak for å fremme grunnleggende menneskerettigheter i anskaffelser hvor det er risiko for brudd på slike rettigheter. Videre skal det gjennomføres tiltak for å motvirke arbeidskriminalitet og sosial dumping, blant annet ved å stille og følge opp seriøsitetskrav i bygge- og anleggskontrakter. Det skal også gjennomføres tiltak for å fremme klimavennlige løsninger og redusere skadelig miljøpåvirkning.

Om virksomheten:

Navn:

Moss kommune

Antall ansatte:

3 500

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

600 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

18

Hvilke varer som omfattes:

Arbeidstøy, skotøy og personlig verneutstyr

Databriller

Forbruksmateriell

IKT-utstyr (parallelle rammeavtaler)

Legemidler

Matvarer (seks rammeavtaler)

Medisinsk forbruksmateriell

Multifunksjonsmaskiner

Møbler (fire rammeavtaler)

Renholdsprodukter

Antall leverandører:

18

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

235 600 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Elin Nygaard Opperud

Stilling: teamkoordinator anskaffelser

Epost: elin.nygaard.opperud@moss.kommune.no

Telefon: 94881278

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

"Moss kommune skal stille egnede krav og kriterier i sine anskaffelser, slik at kontrakter kan gjennomføres på en måte som fremmer hensynet til miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold."

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Vurdere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i planlagte vare- / entreprisedanskaffelser, evt. kombinert med markedsdialog.	Fortløpende
Stille etiske/sosiale krav som kontraktvilkår i vare-/ entreprisedanskaffelser med anslått verdi \geq EØS-terskelverdi og middels/høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter.	Fortløpende
Stille etiske/sosiale krav som kvalifikasjonskrav i vare-/ entreprisedanskaffelser med anslått verdi \geq EØS-terskelverdi og høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter.	Fortløpende
Grunnleggende opplæring i arbeid med etisk handel, inkl. oppfølging av etiske krav. Målgruppe: Ansatte som jevnlig gjennomfører anskaffelser på vegne av kommunen inkl. kommunale foretak.	Grunnleggende opplæring er ikke gjennomført, men team anskaffelser har deltatt på kursrekke om aktsomhetsvurderinger i regi av Etisk handel Norge.
Deltakelse i prosjektet "Bærekraft 17, samarbeid om anstendig arbeid i hele leverandørkjeden" vurderes.	Ikke aktuelt

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Tiltak som over (linje 1-3) videreføres, ref. anskaffelsesstrategi for Moss kommune.
Kompetansehevende tiltak gjennomføres etter nærmere behovsvurdering.
Internkontroll med oppfølging av krav til arbeidsforhold og sosiale forhold.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet med etisk handel er forankret i anskaffelsesstrategi for Moss kommune, gjeldende ut 2024.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Anskaffelsesstrategien omfatter hovedmål og delmål, samt tiltak innenfor hvert fokusområde. Tiltakene skal gjennomføres i strategiperioden.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Inkluderes i årsrapport for Moss kommune.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Direktør organisasjon.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Team anskaffelser, samt andre fagpersoner der det er relevant.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Kursrekke om aktsomhetsvurderinger i regi av Etisk handel Norge høsten 2020 (team anskaffelser).

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Grunnleggende opplæring i arbeid med etisk handel, inkl. oppfølging av etiske krav (ansatte som jevnlig gjennomfører anskaffelser på vegne av kommunen inkl. kommunale foretak).

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Risiko blir vurdert på bakgrunn av DFØs liste over høyrisikoprodukter, samt verktøy utarbeidet av Etisk handel Norge. Det benyttes også innledningsvis et behovs- og verdivurderingsskjema, hvor det blant annet tas stilling til hvorvidt det er aktuelt å stille etiske krav i den aktuelle konkurransen.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktvilkår
Arbeidstøy, skotøy og personlig verneutstyr	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Databriller og synsundersøkelser	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Fersk fisk og sjømat	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Forbruksmateriell	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Frukt og grønnsaker	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
IKT-utstyr (parallele rammeavtaler)	Rammeavtale	2	Ja	Nei	Ja
Kjøttvarer	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Kolonialvarer i store forpakninger	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Legemidler og farmasøytisk rådgivning	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Medisinsk forbruksmateriell	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Meieriprodukter - flytende	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja

Multifunksjonsmaskiner	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Møbler (fire rammeavtaler)	Rammeavtale	3	Ja	Nei	Ja
Nettbasert dagligvarehandel	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Renholdsprodukter	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Etisk handel Norges maler, samt Fredrikstad kommunes kontraktsmal (ref. felles anskaffelse av rammeavtale for kjøp av hhv. matvarer (fem rammeavtaler), medisinsk forbruksmateriell samt multifunksjonsmaskiner).

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

I 2020 er det inngått flere nye rammeavtaler hvor etiske krav er stilt som hhv. kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, og hvor kontraktsvilkår vil bli fulgt opp i 2021. Rammeavtaler inngått tidligere år har tidligere vært gjenstand for kontraktsoppfølging, ref. etiske/sosiale kontraktsvilkår.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Jf. over.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Jf. over.

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Moss kommune har i mange år stilt etiske/sosiale krav som kontraktsvilkår. Siden 2016 har kommunen også stilt etiske/sosiale krav som kvalifikasjonskrav i vare-/entreprisianskaffelser med anslått verdi \geq EØS-terskelverdi og høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Dette er forankret i kommunens anskaffelsesstrategi.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Nei

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Anskaffelsesstrategi, prosedyrer samt maler til bruk i anskaffelsesprosessen (herunder kontraktsoppfølging) er publisert i kommunens kvalitetssystem.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Informasjon om kommunens fokus på samfunnsansvar i anskaffelser vil bli publisert på kommunens hjemmesider.

Kontakt:

Moss kommune

Elin Nygaard Opperud

elin.nygaard.opperud@moss.kommune.no

94881278